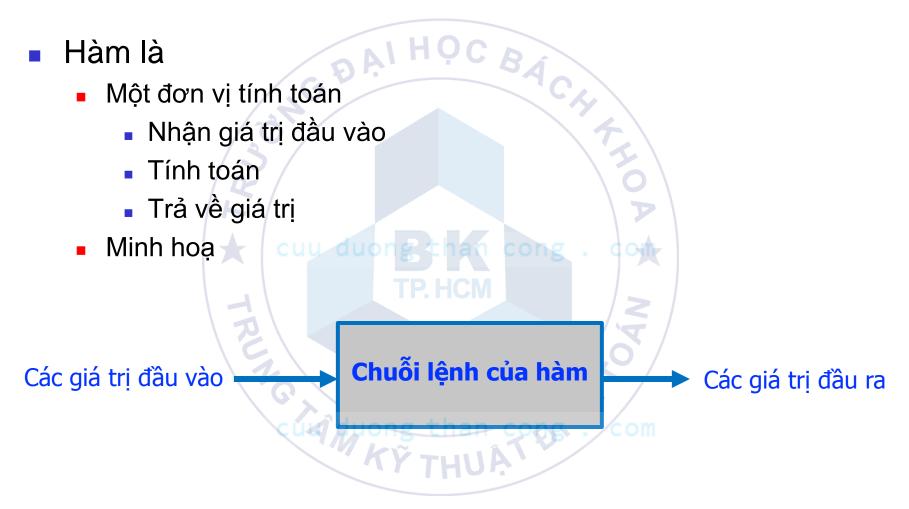
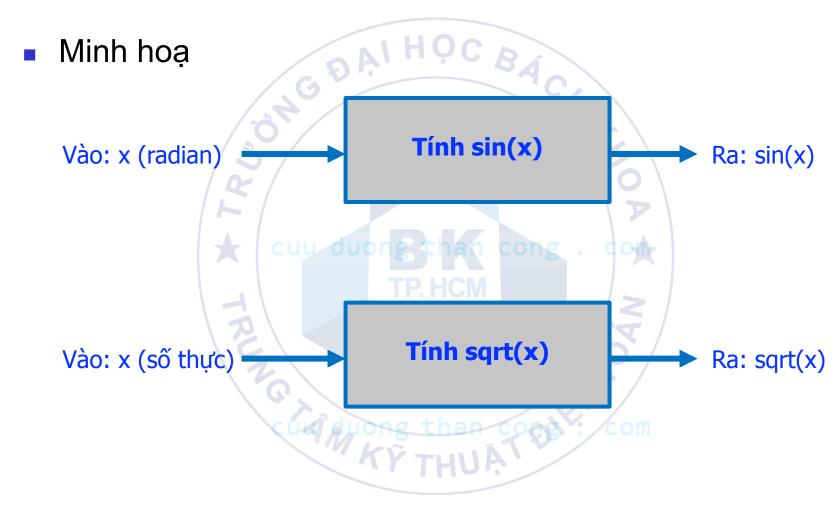

Nội dung

- Hàm là gì?
- Lý do sử dụng hàm
- Hàm main và hàm thư viện
- Sử dụng hàm tự tạo
 - Định nghĩa
 - Gọi hàm
 - Nguyên tắc thực thi cho lời gọi hàm
- Prototype của hàm, chữ ký hàm, quá tải hàm
- Kiểu truyền tham số
- Hàm và mảng, con trỏ
- Hàm inline
- Con trỏ hàm
- Hàm đệ quy
- Tạo thư viện hàm
 - Liên kết tĩnh và động

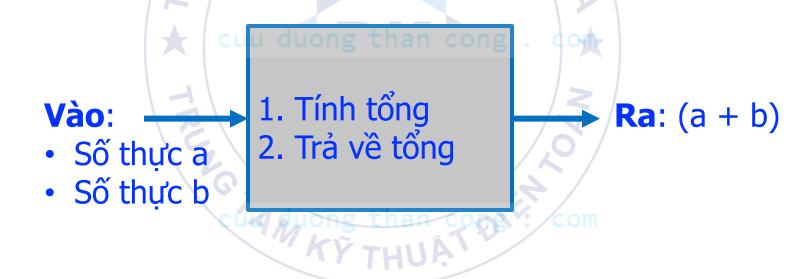
- Hàm là
 - Một đơn vị xử lý
 - Một chuỗi các lệnh có liên quan, được thực hiện cùng nhau để hoàn thành một công việc nào đó
 - Ví dụ: trong thư viện <math.h>
 - Hàm sin(x)
 - Là chuỗi các lệnh tính toán để tính giá trị sin của một góc x được truyền vào, góc x có đơn vị tính là radian; hàm sin(x) trả về một số thực
 - Hàm sqrt(x)
 - Là chuỗi các lệnh tính toán để tính căn bậc 2 của đại lượng x được truyền vào, đại lượng x có đơn vị tính là một số thực (float hay double); hàm sqrt trả về một số thực

- m là gì?

 Minh hoạ cho hàm cộng hai số
 ''ào' hai số a và b kiểu số thực
 'công hai số

Lý do sử dung hàm

- Tránh lặp lại mã nguồn Học
 - Thay đổi đoạn mã nguồn trong hàm nhanh và dễ dàng, chỉ tại một nơi
- Sử dụng lại một đơn vị tính toán mà không phải viết lại
 - Tiết kiệm thời gian phát triển
 - Có thể chia sẽ đơn vị tính toán không chỉ cho một dự án mà cho nhiều dự án
 - Ví dụ: hãy xem xét trường hợp mà mọi dự án đều viết lại các hàm toán học: sin(x), sqrt(x), v.v. → tốn kém và lãng phí
 - sử dụng thư viện <math.h>

Lý do sử dung hàm

- Giúp cho việc phát triển giải thuật, việc tổ chức chương trình dễ dàng
 - Giải thuật:
 - Một kỹ thuật cơ bản của giải quyết vấn đề là: phân rã bài toán lớn thành bài toán con
 - Mỗi bài toán con có thể là một đơn vị tính toán (là một hàm)
 - Ví dụ: bài toán cho nhập một dãy số, tính toán và in ra giá trị trung bình và độ lệch chuẩn. Có thể phân rã thành các bài toán con
 - (1) Nhập dãy số
 - (2) Tính toán giá trị trung bình và độ lệch chuẩn
 - (3) In ra dãy số và các giá trị trung bình và độ lệch chuẩn

Lý do sử dụng hàm

- Giúp cho việc phát triển giải thuật, việc tổ chức chương trình dễ dàng
 - Giải thuật:
 - Ví dụ: bài toán cho nhập một dãy số, tính toán và in ra giá trị trung bình và độ lệch chuẩn. Có thể phân rã thành các bài toán con
 - (1) Nhập dãy số
 - (2) Tính toán giá trị trung bình và độ lệch chuẩn
 - (3) In ra dãy số và các giá trị trung bình và độ lệch chuẩn
 - → Mỗi bài toán con ở trên có thể được viết thành hàm riêng

Lý do sử dụng hàm

- Giúp cho việc phát triển giải thuật, việc tổ chức chương trình dễ dàng
 - Tổ chức chương trình:
 - Nếu chương trình (ngôn ngữ C) được so sánh với một cuốn sách (Ngôn ngữ Tiếng việt)
 - Có cuốn sách nào trên thực tế mà tác giả viết toàn bộ cuốn sách thành các câu nối tiếp nhau; không phân ra chương, phần, phần con, đoạn hay không?
 - Hàm có ý nghĩa tương tự như các chương, các phần con trong các chương

```
Giá trị trả về: kiểu số nguyên int
      Tên hàm: "main". Một chương trình phải và chỉ có 01 hàm main duy nhất
int main(){
      // Các lệnh xử lý của hàm main
      return @; duong than cong . com
```

Trả về giá trị cho bên gọi hàm main

Giá trị trả về của main:

- Phải là kiểu **int**
- Có thể là một trong 2 hằng số
 - EXIT_SUCCESS (hoặc 0): nếu chương trình kết thúc thành công
 - EXIT_FAILURE (hoặc 1): nếu chương trình kết thúc với lỗi nào đó

Nếu muốn truyền tham số vào dòng lệnh

```
arc: số lượng các thông số, kể cả tên chương trình
                    argv: một danh sách các chuỗi, mỗi chuỗi là một thông số.
                    Khi truyền vào, tất cả các dữ liệu điều được hiểu như chuỗi
#include <stdio.h> cuu duong than con
#include <stdlib.h>
int main(int argc, char* argv[]){
        printf("So thong so: %3d\n", argc);
        for(int i=0; i < argc; i++)</pre>
                printf("Thong so thu %d: %s\n", i, argv[i]);
        return EXIT SUCCESS;
```

- Sau khi biên dịch chương trình thành công, tạo ra tập tin "Program.exe"
- Chạy chương trình "Program.exe" bằng dòng lệnh như sau:

```
Administrator: C:\Windows\system32\cmd.exe - Program "Lop BDTH" "Lap trinh C"

T:\Documents\DONGTHAP\Projects\CProgramming\Debug>Program "Lop BDTH" "Lap trinh C"

So thong so: 3
Thong so thu 0: Program
Thong so thu 1: Lop BDTH
Thong so thu 2: Lap trinh C

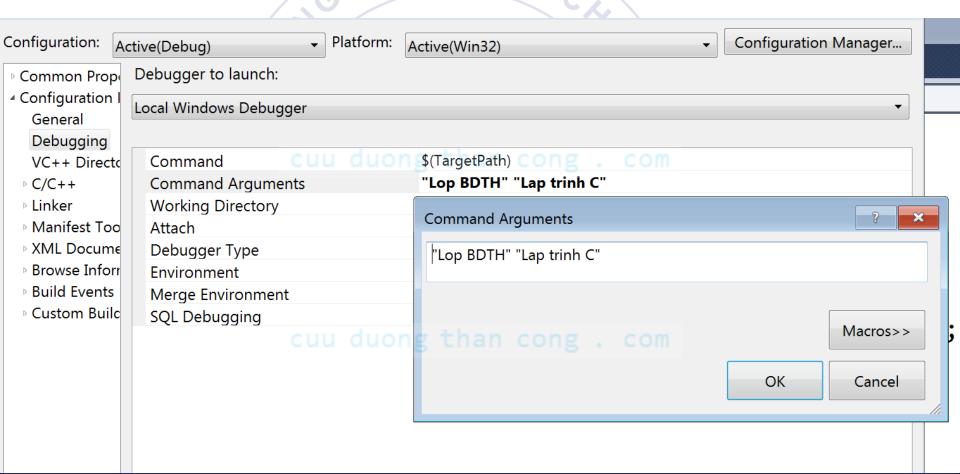
Press any key to continue . . . _
```

Thông cho chương trình

- Cách truyền tham số dòng lệnh trong Visual Studio
 - (1) Nhấn chuột phải trên <dự án> trong cửa sổ "Solution Explorer"
 - (2) Chon "Debug" > "Command Arguments"
 - (3) Xổ chọn "Edit ..." trong danh sách chức năng của "Command Arguments"
 - (4) Gổ vào danh sách thông số: các thông số cách nhau bởi khoảng trắng hay dấu ","

Cách truyền tham số dòng lệnh trong Visual Studio

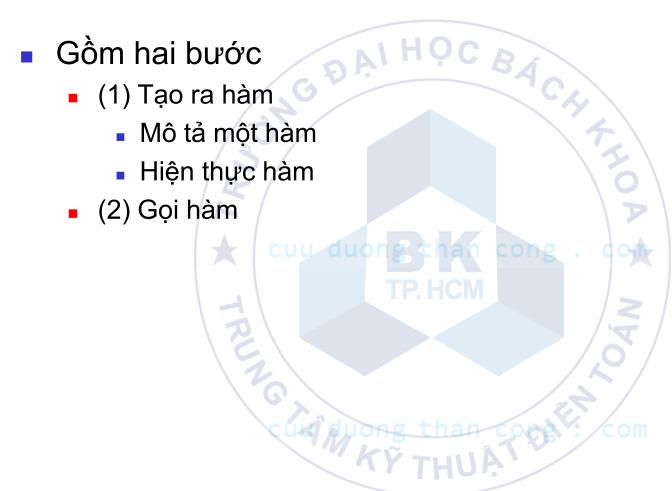
- Ví dụ hàm trong thư viện <math.h>
 - (1) Dùng chỉ thị #include <math.h> để thông báo với bộ biên dịch là có sử dụng thư viện <math.h>
 - (2) Gọi các hàm cần thiết. Khi gọi một hàm chỉ cần biết
 - Tên hàm + công dụng của hàm
 - Các giá trị cần cung cấp cho hàm
 - Giá trị trả về của hàm

Ví dụ hàm trong thư viện <math.h>

```
Ví dụ
                                          Lời gọi hàm
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <math.h>
int main(int argc, char* argv[]){
       printf("%-10s = \%5.2f\n", "sqrt(25.0)"
              sqrt(25.0))
       printf("%-10s = %5.2f\n", "sin(90.0))
              \sin(90.0f*(3.14159/180.0))
       printf("%-10s = %5.2f\n", "cos(0.0)
              cos(90.0f*(3.14159/180.0))
       printf("\n\n");
       system("pause");
       return EXIT SUCCESS;
```

Sử dụng hàm tự tạo

Sử dụng hàm tự tạo Định nghĩa hàm

```
(1) Kiểu giá trị trả về: ví dụ này là int
#include <stdio.h>
                                  (2) Tên hàm: ví dụ này là "add"
#include <stdlib.h>
                                  (3) Các thông số, là giá trị đầu vào.
                                  Ví du này có
int add(int a. int b)
                                   Thông số thứ nhất: tên là "a", kiểu là int
                                   Thông số thứ hai: tên là "b", kiểu là int
        int c;
        c = a + b;
                                   Danh sách thông số: bắt đầu bằng "(", kết
        return c;
                                    thúc bằng ")"

    Các thông số cách nhau bằng dấu phẩy ","

int main(){
        printf("10 + 15 = %d", add(10, 15));
        system("pause");
        return EXIT_SUCCESS;
                        u duong than cong . com
```

Tên hàm và tên thông số tuần theo quy tắc đặt tên danh hiệu

Phần mô tả một hàm, gồm:

Sử dụng hàm tự tạo Định nghĩa hàm

```
Phần thân của hàm, gồm:
                               Gồm các câu lệnh được thực hiện cùng nhau,
#include <stdio.h>
                               lần lượt. Ở ví dụ này: có 3 lệnh trong thân hàm
#include <stdlib.h>
                               Dùng câu lệnh return để chấm dứt thực thi
int add(int a, int b)
                               hàm và trả điều khiển về cho hàm gọi → chuyển
                               thực thi về lệnh kế sau lệnh gọi hàm
        int c;
       c = a + b;
        return c;
                    cuu duong than cong . com
int main(){
        printf("10 + 15 = %d", add(10, 15));
        system("pause");
        return EXIT_SUCCESS;
                    cuu duong than cong . com
```

Các lệnh trong thân của hàm phải được gôm lại với nhau bằng cặp dấu "{" và "}"

Sử dụng hàm tự tạo **Gọi hàm**

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
int add(int a, int b)
       int c;
       c = a + b;
       return c;
int main(){
       printf("10 + 15 = %d", add(10, 15);
       system("pause");
       return EXIT_SUCCESS;
```

Lời gọi hàm:

Dùng tên hàm và truyền vào các giá trị cho các tham số của hàm:

- Thứ tư truyền vào quyết định giá trị nào sẽ được truyền cho thông số nào.
- Ví dụ này: 10 được truyền cho a; 15 được truyền cho b
- Phải truyền đủ (không thiếu, không thừa) tất cả các tham số
- Không chấp nhận: add(), add(10), add(10, 20, 30)

```
iu duong than cong . com
```

Phần mô tả hàm phải xuất hiện trước khi lời gọi hàm xảy ra để biên dịch không gặp lỗi danh hiệu chưa được định nghĩa

: "undefined identifer"

Sử dụng hàm tự tạo Nguyên tắc thực thi khi gọi hàm

- Khi lời gọi hàm được thực thi thì bộ thực thi sẽ làm các công việc
 - Lưu vết: lệnh kế tiếp của lệnh gọi hàm
 - Copy các thông số cho hàm được gọi
 - p trình C) uu duong chan cong
 - Chuyển điều khiển thực thi cho hàm được gọi để nó thực thi lệnh đầu tiên trong hàm được gọi
 - Hàm được gọi thực thi các lệnh
 - Khi hàm được gọi thực hiện lệnh return.
 - Giải phóng tất cả các biến cục bộ của nó
 - Trả điều khiển về lệnh theo sau lệnh gọi hàm
 - Hàm gọi giải phóng các thông số đã truyền và thực thi lệnh kế tiếp theo lệnh gọi hàm

Sử dụng hàm tự tạo Nguyên tắc thực thi khi gọi hàm

- Trình bày trình tự thực thông qua "debug" chương trình
 - Minh hoạ trực tiếp
 - Chú ý: cho xem các lệnh Assembly


```
int add(int a, int b)

{
    int c;
    c = a + b;
    return c;
}
Phần mô tả hàm (header)
```

Phần mô tả nên được tách riêng khỏi toàn bộ phần định nghĩa một hàm.

Lý do:

- Không cần quan tâm thứ tự các hàm trong mã nguồn.
- Dùng lại các hàm trong dự án hoặc nhiều dự án
- Phát triển thư viện các hàm → không cần chuyển giao cho bên thứ 3 (người mua thư viện) mã nguồn phần hiện thực các hàm

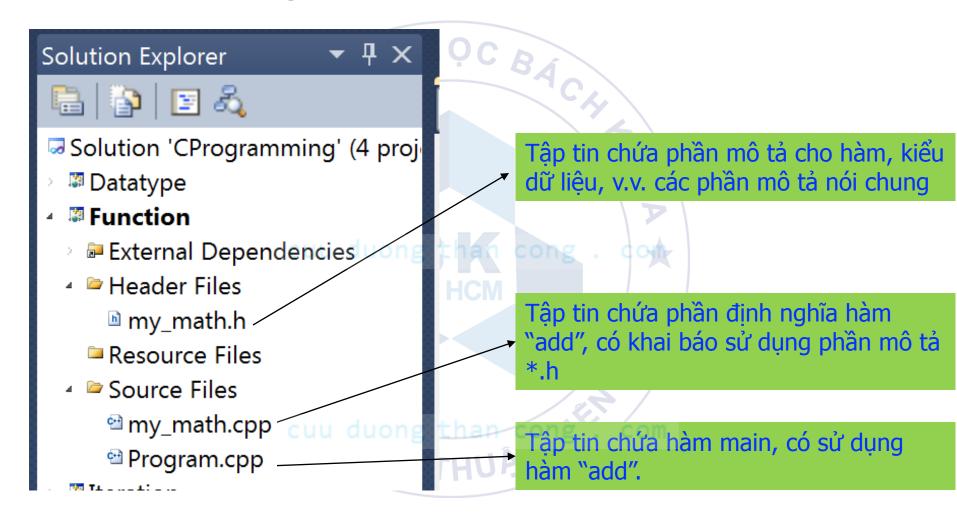
```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
int add(int a, int b);
int main(){
       printf("10 + 15 = %d", add(10, 15));
       printf("\n\n"); duong than cong . dom
       system("pause");
       return EXIT SUCCESS;
int add(int a, int b)
                   cuu duong than cong . com
       int c;
       c = a + b;
       return c;
```

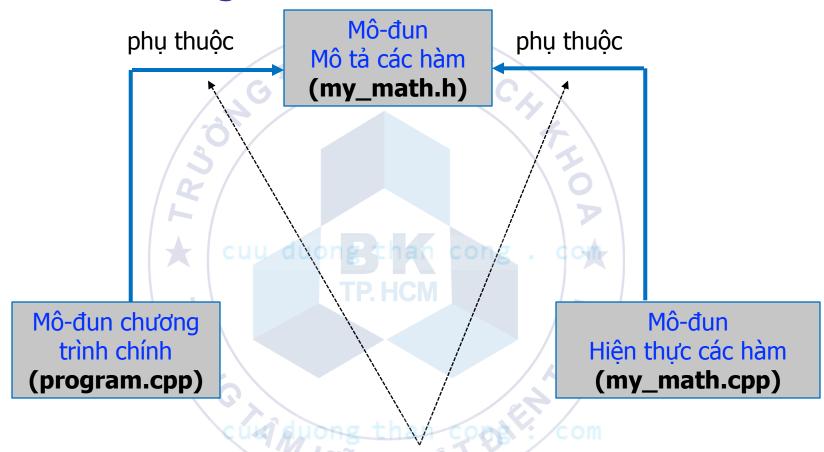
Tách rời phần mô tả của hàm "add" và đặt trước hàm "main" (trước khi sử dung)

> Không cần thiết đặt trước toàn bộ phần định nghĩa cho hàm "add" phía trước hàm "main"

Lâp trình C/C++

- Đưa phần mô tả vào một tập tin riêng
 - Gọi là tập tin mô tả (header): *.h
 - Có thể sử dụng lại ở nhiều tập tin khác trong dự án
 - Sử dụng chỉ thị #if !defined(.) ... endif để tránh lỗi "định nghĩa lặp lại" (redefinition)
- Đưa phần hiện thực vào một tập tin riêng
 - Gọi là tập tin hiện thực (implementation): *.c; *.cpp
 - Có thể sử dụng lại ở nhiều tập tin khác trong dự án
- Đưa phần hiện thực vào một tập tin riêng
 - Khai báo có sử dụng đến các hàm ở *.h nói trên
 - Gọi hàm

Sự phụ thuộc được biểu thi bởi chỉ thị #include "my_math.h" trong mã nguồn

```
Tập tin: "my_math.h"

#if !defined(MY_MATH_HEADER)

#define MY_MATH_HEADER

int add(int a, int b);

#endif

#endif
```

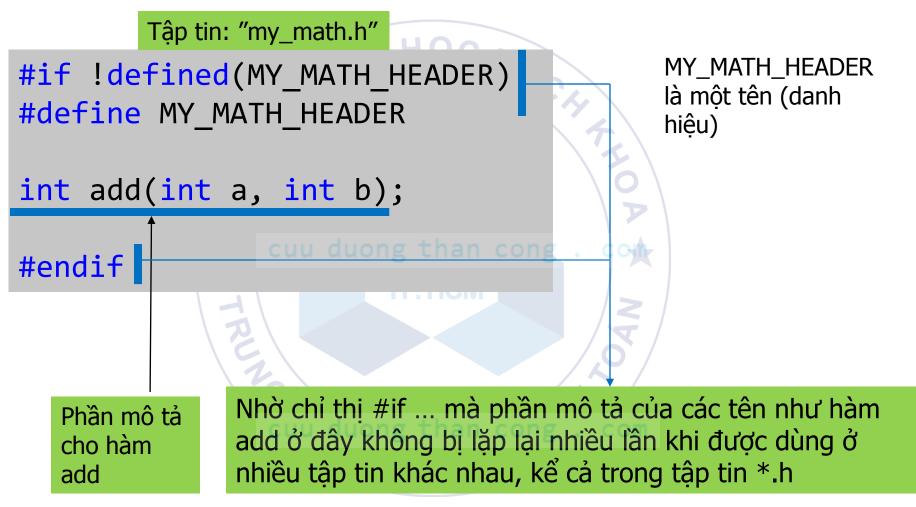
MY_MATH_HEADER là một tên (danh hiệu)

Phần mô tả cho hàm add Ý nghĩa của cấu trúc chỉ thị #if:

NÊU như trong quá trình biên dịch, đến thời điểm hiện tại, chưa thấy một tên (MY_MATH_HEADER) xuất hiện thì định nghĩa một tên mới (MY_MATH_HEADER) và thực hiện biên dịch cho cả đoạn mã nguồn nằm trong phần tương ứng khối #if

NGƯỢC LẠI thì không định nghĩa tên mới và không biên dịch đoạn mã nguồn tương ứng khối if

Trường Đại Học Bách Khoa Trung Tâm Kỹ Thuật Điện Toán


```
Tập tin: "my_math.cpp"
#include "my_math.h"
int add(int a, int b)
      int c;
       c = a + b;
       return c;
                                      Khai báo sử dụng phần
                                      mô tả trong tập tin *.h
                                       ("my_math.h")
                        Phần định nghĩa một hàm (hàm add)
```

```
Tập tin: "program.cpp"
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include "my_math.h"
int main(){
       printf("10 + 15 = %d", add(10, 15));
                     cuu duong than
       system("pause");
       return EXIT SUCCESS;
                                               Khai báo sử dụng phần
                                               mô tả trong tập tin *.h
                                               ("my_math.h")
                         Lời gọi hàm (hàm add)
```

- Bài toán xây dựng các hàm tính tính toán cho số phức (Complex)
- Phân tích:
 - Cần cung cấp kiểu dữ liệu cho số phức: z = x + y*i
 - Cung cấp các hàm với kiểu mới này
 - Hàm lấy giá trị độ lớn của số phức

$$r=|z|=\sqrt{x^2+y^2}$$

- Bài toán xây dựng các hàm tính tính toán cho số phức (Complex)
- Phân tích:
 - Cần cung cấp kiểu dữ liệu cho số phức: z = x + y*i
 - Cung cấp các hàm với kiểu mới này
 - Hàm lấy giá trị độ lớn của số phức
 - Hàm lấy giá trị góc của số phức

$$arphi = rg(z) = egin{cases} rctan(rac{y}{x}) & ext{if } x > 0 \ rctan(rac{y}{x}) + \pi & ext{if } x < 0 ext{ and } y \geq 0 \ rctan(rac{y}{x}) - \pi & ext{if } x < 0 ext{ and } y < 0 \ rac{\pi}{2} & ext{if } x = 0 ext{ and } y > 0 \ -rac{\pi}{2} & ext{if } x = 0 ext{ and } y < 0 \ ext{indeterminate} & ext{if } x = 0 ext{ and } y < 0 \end{cases}$$

Hàm lấy giá trị góc của số phức

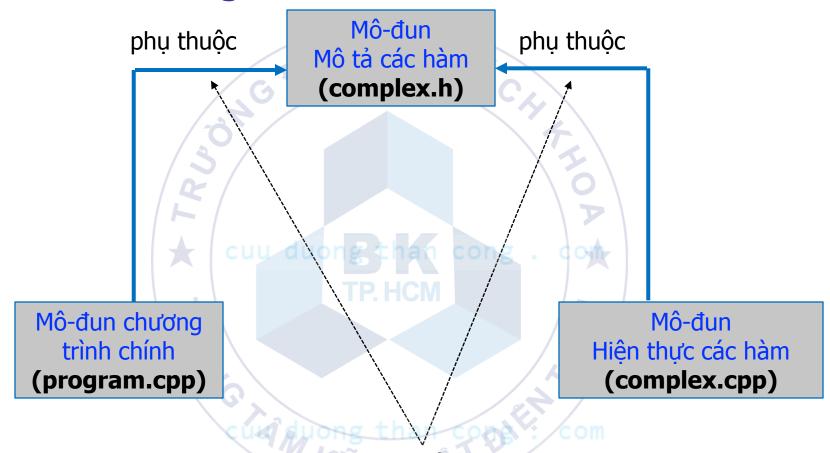
$$arphi = rg(z) = egin{cases} rctan(rac{y}{x}) & ext{if } x > 0 \ rctan(rac{y}{x}) + \pi & ext{if } x < 0 ext{ and } y \geq 0 \ rctan(rac{y}{x}) - \pi & ext{if } x < 0 ext{ and } y < 0 \ rac{\pi}{2} & ext{if } x = 0 ext{ and } y > 0 \ -rac{\pi}{2} & ext{if } x = 0 ext{ and } y < 0 \ ext{indeterminate} & ext{if } x = 0 ext{ and } y < 0 \end{cases}$$

- Cần định nghĩa các hằng
 - **₽**
 - Hằng biểu diễn giá trị không xác định "indeterminate"
 - Có thể biểu diễn bằng 2*PI hay bất cứ giá trị nào nằm ngoài khoảng [-PI, PI].
 - Cần định nghĩa macro để hổ trợ phép so sánh "==" với số thực để tránh sai số biểu diễn số học

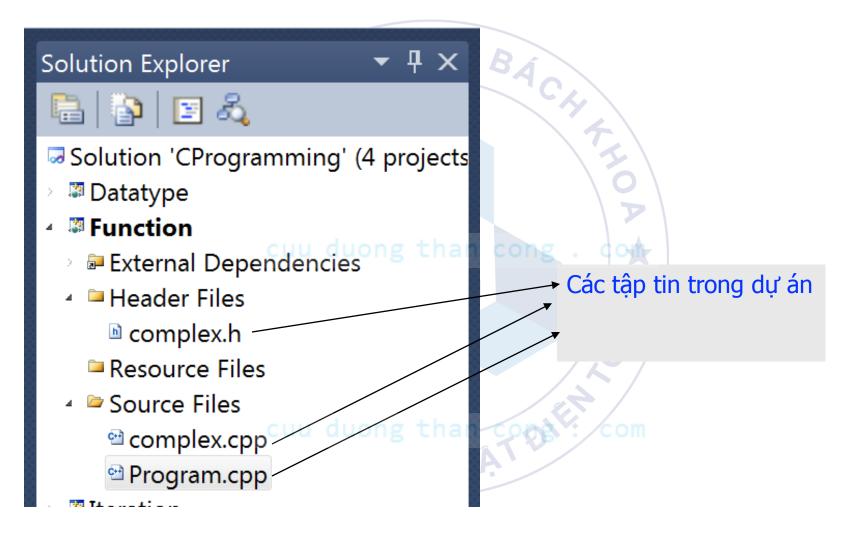
- Hàm lấy giá trị góc của số phức
 - Cần định nghĩa các hằng
 - Pl
 - Hàng biểu diễn giá trị không xác định "indeterminate"
 - Cần định nghĩa macro để hổ trợ phép so sánh "=="
 - Hằng hổ trợ chuyển đổi từ RADIAN sang độ và ngược lại

```
#define PI 3.14159265
#define UN_DEF_ANGLE (2*PI)
#define EPSILON (1.0E-13)
#define equal(d1, d2) (abs((d1) - (d2)) < EPSILON)
#define RAD_2_DEG (180.0/PI)
#define DEG_2_RAD (PI/180.0)</pre>
```

- Phân tích:
 - Tổ chức mã nguồn, gồm các mô-đun
 - Tập tin mô tả (complex.h) chứa mô tả kiểu mới và mô tả các hàm với số phức
 - Tập tin hiện thực (complex.cpp) chứa phần hiện thực của các hàm
 - Tập tin chương trình (program.cpp) chứa hàm main và sử dụng các hàm của số phức

Sự phụ thuộc được biểu thi bởi chỉ thị #include "complex.h" trong mã nguồn

Tập tin: complex.h

```
#if !defined(MY MATH HEADER)
#define MY MATH HEADER
#define PI 3.14159265
#define UN DEF ANGLE (2*PI)
#define EPSILON (1.0E-13)
#define equal(d1, d2) (abs((d1) - (d2)) < EPSILON)</pre>
#define RAD 2 DEG (180.0/PI)
typedef struct{
       double x, y;
} Complex;
double get magnitude(Complex c);
double get_angle(Complex c);
void print complex(Complex c);
#endif
```

```
Tố chức mã nguồn
                                          Khai báo sử dụng mô tả số phức
                                          Khai báo sử dụng các hàm toán
         Thuộc tập tin: complex.cpp
                                          trong math.h
#include "complex.h"
#include <math.h>
                                          Khai báo sử dụng hàm printf
#include <stdio.h>
                                          trong khi in số phức ra màn hình
double get_magnitude(Complex c){
        double mag;
        mag = sqrt(c.x*c.x + c.y*c.y);
        return mag;
              Phần định nghĩa hàm get_magnitude: trả về
```

độ lớn số phức c ở đầu vào

Thuộc tập tin: complex.cpp

```
double get_angle(Complex c){
       double angle;
       if(c.x > 0){
               angle = atan(c.y/c.x);
       if((c.x < 0) \&\& (c.y >= 0)){
               angle = atan(c.y/c.x) + PI;
       if((c.x < 0) \&\& (c.y < 0)){
               angle = atan(c.y/c.x) - PI;
                                                   Hàm lấy góc của số phức
       if(equal(c.x, 0.0) && (c.y > 0)){
               angle = PI/2;
       if(equal(c.x, 0.0) && (c.y < 0)){</pre>
               angle = -PI/2;
       if(equal(c.x, 0.0) && equal(c.y, 0.0)){
               angle = UN_DEF_ANGLE;
       angle *= RAD 2 DEG;
       return angle;
```

```
Thuộc tập tin: complex.cpp
  void print_complex(Complex c){
          printf("[%-5.2f,%5.2f*i]", c.x, c.y);
  }
Hàm in số phức ra màn hình
```


Tham số và đối số

```
int main(){
      printf("10 + 15 = %d", add(10, 15));
      system("pause");
      return EXIT_SUCCESS;
                                   int add(int a, int b)
10: là đối số của thông số a
15: là đối số của thông số b
                                         int c;
                                         c = a + b;
                                         return c;
```

- Có hai kiểu truyền tham số
 - Truyền tham số bằng trị hay truyền bằng trị
 - Truyền tham số bằng con trỏ truyền bằng con trỏ, truyền bằng địa chỉ

- Lý do có hai kiểu truyền
 - Truyền bằng trị
 - Được sử dụng khi KHÔNG CHO PHÉP hàm được gọi thay đổi giá trị đối
 - Truyền bằng địa chỉ
 - Được sử khi MUỐN CHO PHÉP hàm được gọi thay đổi giá trị đối
 - Hoặc
 - Khi không muốn bộ thực thi tốn nhiều thời gian cho việc chuẩn bị tham số của hàm được gọi (nghĩa là COPY giá trị của đối số vào thông số), như truyền một mảng nhiều phần tử vào hàm được gọi

Các kiểu truyền tham số Cách nhận biết hai kiểu truyền

Dấu sao (*) chỉ ra thông số nào sẽ được truyền bằng địa chỉ

```
void swap(int a, int b){
           a và b sẽ được truyền bằng trị
void swap(int *a,
                       int
          a và b sẽ được truyền bằng địa chỉ
```

Lời gọi hàm: truyền bằng trị

```
#include <stdio.h>
                                    a và D sẽ được truyền bằng trị
#include <stdlib.h>
void swap(int a, int b){
int main(){
                                       Đối số có thể là: biển
       int x = 10, y = 100;
       swap(x, y);
                                       Đối số có thể là: hằng số
       swap(10, 100);
       swap(x + 10, y*2);
       return EXIT SUCCESS;
                                        Đối số có thể là: biểu thức
                                        có cùng kiểu với kiểu tham số
```

Lời gọi hàm: truyền bằng trị

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
                                     Hàm swap hoán đổi giá trị của hai
void swap(int a, int b){
                                     biến a và b qua biến tam t
       int t = a;
       a = b;
       b = t;
                                     Lời gọi hàm: truyền x và y là đối sô
                                     tương ứng cho a và b
int main(){
       int x = 10, y = 100; uong than cong . com
       printf("Truoc khi goi ham swap(x,y)\n");
       printf("x = %3d; y = %3d\n", x, y);
       swap(x, y);
       printf("Truoc khi goi ham swap(x,y)\n");
       printf("x = %3d; y = %3d\n", x, y);
       printf("\n\n");
       system("pause");
       return EXIT SUCCESS;
```

Lời gọi hàm: truyền bằng trị

```
Truoc khi goi ham swap(x,y)

x = 10; y = 100

Truoc khi goi ham swap(x,y)

x = 10; y = 100

x = 10; y = 100

cuu duong than cong . com
```

Giá trị của x và y vẫn thay đổi sau khi hàm swap(x,y) thực thi xong. Lý do: Bộ thực thi đã thực hiện

- COPY giá trị của hai đối số x và y vào vùng nhớ cho 2 thông số a và b tương ứng
- Hàm swap(int a, int b) chỉ hoán đổi giá trị của 2 biến a và b của nó rồi kết thúc
- => Vùng nhớ của hai biến x và y không bị ảnh hưởng

Lời gọi hàm: truyền bằng trị

```
void swap(int a, int b){
                                                         b:
                                                                 100
       int t = a;
       a = b;
       b = t;
                                                 COPY giá trị
int main(){
       int x = 10, y = 100;
       swap(x, y);
                                           10
                                   X:
                                                                 100
       return EXIT SUCCESS;
```

Lời gọi hàm swap(x, y) trong main khiến cho biến a và b của giữ giá trị của x và y tương ứng; nghĩa là 10 và 100

```
void swap(int a, int b){
                                                 b:
                                                        100
      int t = a;
      a = b;
                              t:
                                     10
      b = t;
int main(){
      int x = 10, y = 100;
      swap(x, y);
                                     10
                              X:
                                                        100
      return EXIT SUCCESS;
 int t = a; khiến cho biến t được tạo ra và chứa giá
 trị của a, nghĩa là 10 THUA
```

```
void swap(int a, int b){
                                                   b:
                                      100
                                                          100
       int t = a;
       a = b;
                                       10
       b = t;
int main(){
       int x = 10, y = 100;
       swap(x, y);
                                      10
                               X:
                                                          100
       return EXIT SUCCESS;
          Khiến cho biến a có có trị của b nghĩa là
  100
```

```
void swap(int a, int b){
                                                         b:
                                          100
                                                                 10
       int t = a;
       a = b;
       b = t;
                                           10
int main(){
       int x = 10, y = 100;
       swap(x, y);
                                          10
                                  X:
                                                                100
       return EXIT SUCCESS;
```

b = t; Khiến cho biến b có có trị của t nghĩa là 10

```
void swap(int a, int b){
                                                         b:
                                          100
                                                                 10
       int t = a;
       a = b;
       b = t;
                                           10
int main(){
       int x = 10, y = 100;
       swap(x, y);
                                  X:
                                          10
                                                                100
       return EXIT SUCCESS;
```

swap(int a, int b) Hoàn tất hoán đổi giá trị a và b, không chạm gì đến x và y ở hàm main. Do đó, khi nó kết thúc hai biến x và y trong main vẫn giữ nguyên giá trị

Lời gọi hàm: truyền bằng địa chỉ

```
#include <stdio.h>
                                 a và b sẽ được truyền bằng bằng địa chỉ
#include <stdlib.h>
void swap(int *a, int *b){
                               Đối số: CHỈ SỐ THỂ LÀ BIỂN
int main(){
      int x = 10, y = 100;
      swap(&x, &y)
                                    Đối số: KHÔNG THỂ LÀ
      swap(10, 100);
      swap(x + 10, y*2);
                                    hẳng số
      return EXIT SUCCESS;
                                    Đối số: KHÔNG THỂ LÀ
                                    biểu thức
```

```
#include <stdio.h>
                                      Toán tử sao (*):
#include <stdlib.h>
void swap(int *a, int *b){
       int t = *a; `
       *a = *b;
       *b = t;
                                      tương ứng.
int main(){
       int x = 10, y = 100; ong the Dùng toán tử &: để lấy địa chỉ
       printf("Truoc khi goi ham swap(x,y)\n");
       printf("x = %3d; y = %3d\n", x, y);
       swap(&x, &y);
       printf("Truoc khi goi ham swap(x,y)\n");
       printf("x = %3d; y = %3d\n", x, y);
       printf("\n\n");
       system("pause");
       return EXIT SUCCESS;
```

Hàm swap hoán đổi giá trị của hai đối số được truyền cho a và b tương ứng.

a là địa chỉ → (*a) là giá trị của vùng nhớ có địa chỉ là a

Lời gọi hàm: truyền địa chỉ của biến x và y vào hai thông số a và b

```
\\psf\Home\Documents\DONGTHAP\Projects\CProgramming\Debug\Function.exe
 ruoc khi
                qor ham swap(x,y)
 ruoc khi goi ham swap(x,y)
```

Giá trị của x và y đã được hoán đổi sau khi hàm swap(&x, &y) thực thi xong. Lý do: Bộ thực thi đã thực hiện

- COPY ĐỊA CHÍ của hai đối số x và y vào vùng nhớ của hai thông số a và b tương ứng
- Hàm swap(int *a, int *b) chỉ hoán đổi giá trị của biến x và y thông qua địa chỉ a và b: dùng toán tử *
- Lưu ý: Lời gọi hàm swap cần dùng toán tử & để lấy địa chỉ

```
void swap(int *a, int *b){
                                                         b:
       int t = *a;
       *a = *b;
       *b = t;
int main(){
       int x = 10, y = 100;
       swap(&x, &y);
                                  X:
                                          10
                                                                100
       return EXIT SUCCESS;
```

Lời gọi hàm swap(&x, &y) trong main khiến cho biến a và b của hàm swap(int *a, int *b) chứa địa chỉ của x và y tương ứng

```
void swap(int *a, int *b){
                                                        b:
       int t = *a;
       *a = *b;
                                  t:
       *b = t;
int main(){
       int x = 10, y = 100;
       swap(&x, &y);
                                  X:
                                          10
                                                                100
       return EXIT SUCCESS;
```

int t = *a; khiến cho biến t được tạo ra và chứa
giá trị của ô nhớ có địa chỉ là a, nghĩa là biến x

Lưu ý về sử dụng toán tử *: a là địa chỉ, nhưng *a là số nguyên

```
void swap(int *a, int *b){
                                                        b:
       int t = *a;
       *a = *b;
       *b = t:
                                          10
int main(){
       int x = 10, y = 100;
       swap(&x, &y);
                                         100
                                  X:
                                                                100
       return EXIT SUCCESS;
```

*a = *b; khiến cho giá trị của ô nhớ có địa chỉ là b được gán vào giá trị của ô nhớ có địa chỉ a; nghĩa là biến y được gán vào x

```
void swap(int *a, int *b){
                                                        b:
       int t = *a;
       a = b;
       *b = t;
                                          10
int main(){
       int x = 10, y = 100;
       swap(&x, &y);
                                  X:
                                          10
                                                                100
       return EXIT SUCCESS;
```

Nếu thực hiện a = b; sẽ khiến cho cả hai ô nhớ a và b đề chứa địa chỉ của biến y → không phù hợp với ý đồ hoán đổi trị

```
void swap(int *a, int *b){
                                                        b:
       int t = *a;
       *a = *b;
       *b = t;
                                          10
int main(){
       int x = 10, y = 100;
       swap(&x, &y);
                                          100
                                  X:
                                                                 10
       return EXIT SUCCESS;
```

*b = t; khiến cho giá trị của biến t được COPY vào ô nhớ có địa chỉ là b; tương đương, biến y được gán giá trị t (nghĩa là 10)

```
void swap(int *a, int *b){
                                                        b:
       int t = *a;
       *a = *b;
       *b = t;
                                          10
int main(){
       int x = 10, y = 100;
       swap(&x, &y);
                                          100
                                  X:
                                                                 10
       return EXIT SUCCESS;
```

Do đó, khi chương swap kết thúc và trả điều khiển về hàm main thì giá trị x và y là 100 và 10 tương ứng, nghĩa là đã được hoán đổi

- Sử dụng hàm để xử lý mảng, cần truyền vào hàm
 - (1) Mảng giá trị
 - Trong C:
 - Truyền mảng vào hàm
 - ⇔ truyền địa chỉ của phần tử đầu tiên vào hàm
 - ⇔ truyền con trỏ đến phần tử đầu tiên vào hàm
 - C luôn luôn truyền mảng vào hàm bằng phương pháp truyền bằng địa chỉ
 - (2) Số lượng phần tử của mảng

- Sử dụng hàm để xử lý mảng, cần truyền vào hàm
 - Ví dụ:
 - Viết hàm để in ra các phần tử của mảng
 - Phân tích
 - (1) Cần truyền mảng giá trị
 - (2) Cần truyền số lượng phần tử của mảng

Cú pháp khai báo thông số

```
void print_array1(int arr[MAX_SIZE], int size){
}
void print_array2(int arr[], int size){
}
void print_array3(int *arr, int size){
}
```

Cả 3 hàm trên **ĐỀU** có thông số đầu tiên là con trỏ đến số nguyên, nghĩa là giống nhau

→ Để 3 hàm cùng tên thì sẽ có lỗi trong lúc biên dịch – lỗi tái định nghĩa một danh hiệu

Thông số thứ 2: size là số phần tử thuộc mảng

Cú pháp khai báo thông số

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
                                     Truyền bằng trị
#define MAX SIZE 100
void print_array1(int arr[MAX_SIZE], int size){}
void print_array2(int arr[], int size){}
void print_array3(int *ptr, int size){}
int main(){
       int size = 5;
       int a[MAX SIZE];
       for(int i=0; i<size; i++) a[i] = i*i;</pre>
                               g than cong . com
       print array1(a, size);
       print_array2(a, size);
       print_array3(a, size);
       return EXIT SUCCESS;
```

 Thông số thứ 1: a Truyền địa chỉ của phần tử đầu tiên vào hàn

(truyền bằng địa chỉ)

Thông số thứ 2: Size

Lời gọi hàm:

Lâp trình C/C++

Tương tự, nếu phần tử là các kiểu cấu trúc như sau

```
typedef struct{
      char code[10];
      char name[50];
      float gpa; luong than cong .
} Student;
typedef struct{
      double x,y,z;
} Point3D;
```

Tương tự, thì hàm in các mảng có kiểu Student và Point3D có thể có cú pháp:

```
void print_array1(Student arr[MAX_SIZE], int size);
void print_array2(Student arr[], int size);
void print_array3(Student *arr, int size);

void print_array1(Point3D arr[MAX_SIZE], int size);
void print_array2(Point3D arr[], int size);
void print_array3(Point3D *arr, int size);
```

Hàm và mảng, con trỏ Không cho phép hàm thay đổi phần tử trên mảng

Sử dụng từ khoá const trước tên kiểu phần tử

```
void print_array1(const Student arr[MAX_SIZE], int size);
void print_array2(const Student arr[], int size);
void print_array3(const Student *arr, int size);
void print_array1(const Point3D arr[MAX_SIZE], int size);
void print_array2(const Point3D arr[], int size);
void print_array3(const Point3D *arr, int size);
```

Hàm và mảng, con trỏ Không cho phép hàm thay đổi phần tử trên mảng

Sử dụng từ khoá const trước tên kiểu phần tử

```
void print_array3(const Point3D *arr, int size){
    arr[0].x = 100;
}
const Point3D *arr
Error: expression must be a modifiable Ivalue
```

Đã khai báo const + cố tình thay đổi phần tử trên mảng thì có lỗi

Lỗi: "expression must be a modifiable Ivalue"

Nghĩa: arr không được dùng trong bên trái của biểu thức gán

Hàm inline

- Hàm inline là gì?
 - Là hàm có từ khoá "inline" đứng trước kiểu trả về của hàm, như ví dụ

```
inline void print_array1(const Point3D arr[MAX_SIZE], int size);
inline void print_array2(const Point3D arr[], int size);
inline void print_array3(const Point3D *arr, int size);
```

Từ khoá inline

Hàm inline

- Tác dụng của hàm inline

 'làm không inline

 'thươ thi khi gọi hàm
 - - - Lưu trữ các thanh ghi
 - Phục hồi các thanh ghi
 - Giải phóng các tham số
 - V,v

Hàm inline

- Tác dụng của hàm inline
 - Hàm inline
 - Thay vì làm các thủ tục để goị hàm và trả về từ hàm được gọi, mã thực thi của hàm inline được chèn trực tiếp tại vị trí gọi hàm này.
 - = > Tiết kiệm chi phí gọi hàm
 - => Làm tăng kích thước tập tin thực thi (*.EXE) nếu gọi hàm inline có đoạn mã thực thi lớn và nhiều lần
 - => chỉ nên sử dụng hàm inline khi cần tối ưu thời gian thực thi

- Con trỏ hàm là gì?
- Ung dụng của con trỏ hàm
- Khai báo con trỏ hàm
- Gọi hàm thông qua con trỏ
- Định nghĩa kiểu dữ liệu con trỏ hàm
- Truyền con trỏ hàm như thông số của hàm
- Mảng con trỏ hàm

Con trỏ hàm là gì?

- Con trỏ đến hàm fx là địa chỉ của lệnh đầu tiên được thực thi của hàm fx.
- Lấy địa chỉ của hàm như thế nào
 - Tên hàm chính là địa chỉ của hàm

Con trỏ hàm **Ứng dụng của con trỏ hàm**

- Khi không có con trỏ hàm
 - Hàm được gọi thông qua tên hàm trong mã nguồn
 - → Cần biết trước tên hàm tại thời điểm biên dịch
- Khi dùng con trỏ hàm
 - Có thể gọi hàm qua con trỏ đến hàm
 - School sam biết trước tên hàm tại thời điểm biên dịch
 - → Chỉ cần biết địa chỉ hàm tại thời điểm thực thi và gọi nó
 - → Chương trình uyển chuyển hơn

Con trỏ hàm Ứng dụng của con trỏ hàm

- Ví dụ: bài toán vẽ đồ thị
 - Hàm vẽ chỉ cần biết: khi cho x thì nó lấy được giá trị y của hàm số nào đó, chưa cần biết tên lẫn cách tính tại thời điểm biên dịch
 - Chương trình xây dựng bảng hàm (mảng các địa chỉ hàm), và có thể gọi hàm thông qua địa chỉ để biết y kho cho x.
 - Thậm chí bảng hàm này có thể thêm vào và lấy ra tại thời điểm thực thi
 - Khi chương trình đang chạy, người dùng chọn thư viện có tên hàm đánh giá (tính y khi biết x), cho biết tên hàm (chuỗi)
 - => Chương trình có thể vẽ đồ thị các hàm mà cách tính chỉ biết tại thời điểm chạy chương trình

Con trỏ hàm **Ứng dụng của con trỏ hàm**

- Ví dụ: Xây dựng thư viện mà hàm để làm công việc nào đó chỉ có thể biết ở thời điểm tương lai, theo mỗi dự án.
 - Hàm xử lý sự kiện trong thư viện phát triển ứng dụng co giao diện đồ hoạ
 - Hàm callback
- Ví dụ: Để hiện thực bảng hàm trong ngôn ngữ C++

Con trỏ hàm Khai báo con trỏ hàm

- Những yếu tố cần xác định
 - Kiểu dữ liệu trả về của hàm
 - Danh sách kiểu dữ liệu của các tham số
 - Ý nghĩa của họ các hàm thoả mãn hai 2 yếu tố trên
 - Xác định tên phù hợp cho con trỏ

Khai báo con trỏ hàm - ví dụ

```
typedef struct{
      char code[5];
      char name[20];
      float gpa;
} Student;
```

Student:

Kiểu dữ liệu chứa thông tin sinh viên

```
void print_one_row(Student student);
void (*print_ptr1)(Student);
void (*print_ptr2)(Student) = NULL;
void (*print_ptr3)(Student) = print_one_row;
```

print_ptr1, print_ptr2, print_ptr3:

- là các biến con trỏ hàm (là các biến chứa địa chỉ của hàm). Các hàm có thể gán cho nó là (không cần quan tâm tên)
- Trả về void, không trả về
- Một thông số đầu vào có kiểu là Student

Con trỏ hàm Gọi hàm qua con trỏ

```
Mã nguồn thực toàn bộ
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
typedef struct{
       char code[5];
                                 Hàm in thông tin sinh viên trên một dòng
       char name[20];
       float gpa;
} Student;
void print one row(Student student);
void print one row(Student student){
       printf("%-6s%-20s%-4.1f\n",
               student.code,
               student.name,
               student.gpa); g than corp
```

Con trỏ hàm Gọi hàm qua con trỏ

```
Hàm main
                         MHOCA
int main(){
      void (*print ptr3)(Student) = print one row;
      Student s = \{"001", "Nguyen Thanh An", 9.8f\};
                                          Lời gọi hàm qua con trỏ:
      print_ptr3(s);
                                          địa chỉ hàm ở vị trí tên hàm
                                          thông thường trong lời gọi
      (*print_ptr3)(s);
                                          hàm thông thường
      system("pause");
      return EXIT SUCCESS;
                                          Lời gọi hàm qua con trỏ:
                                          dùng đến toán tử *
```

Con trỏ hàm Gọi hàm qua con trỏ - kết quả

```
Hàm main
```

```
int main(){
      void (*print ptr3)(Student) = print one row;
      Student s = \{"001", "Nguyen Thanh An", 9.8f\};
      print_ptr3(s); u duong than cong . com
      (*print ptr3)(s);
```

MHOCA

```
\\psf\Home\Documents\DONGTHAP\Projects\CProgramming\Debug\Function.exe
            Nguyen Thanh
            Nguyen Thanh An
```

Con trỏ hàm Định nghĩa kiểu dữ liệu con trỏ hàm

```
typedef struct{
     char code[5];
     char name[20];
     float gpa;
} Student;

typedef void (*PrintStudentPtr)(Student);
```

Từ khoá typedef giúp rút ngắn việc khai báo biến

PrintStudentPtr: có thể được sử dụng như tên kiểu mới Nó là họ các hàm có kiểu trả về void, chấp nhận 1 thông số đầu vào có kiểu Student

Con trỏ hàm Định nghĩa kiểu dữ liệu con trỏ hàm

```
void (*print_ptr3)(Student) = print_one_row;
PrintStudentPtr print_ptr = print_one_row;
```

AIHOCA

```
print_ptr3, print_ptrong than cong . com
```

là tên biến, được khởi động là địa chỉ của hàm print_one_row

Nhờ có PrintStudentPtr Khai báo biến print_ptr như khai báo biến có kiểu dữ liệu nào khác, dễ hiểu và ngắn hơn.

Định nghĩa kiểu dữ liệu con trỏ hàm

Ví dụ hoàn chỉnh

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
typedef struct{
       char code[5];
       char name[20];
       float gpa;
} Student; cuu duong than cong . com
typedef void (*PrintStudentPtr)(Student);
void print one row(Student student);
void print_one_row(Student student){
       printf("%-6s%-20s%-4.1f\n",
              student.code, ng than cong . com
              student.name,
              student.gpa);
```

Định nghĩa kiểu dữ liệu con trỏ hàm

```
Ví dụ hoàn chỉnh
int main(){
      void (*print_ptr3)(Student) = print_one_row;
      PrintStudentPtr print ptr = print one row;
      Student s = {"001", "Nguyen Thanh An", 9.8f};
      print_ptr3(s);
      (*print ptr3)(s);
                              → In ra 4 hàng
      print ptr(s);
       (*print_ptr)(s);
    \\psf\Home\Documents\DUNGTHAP\Projects\CProgramming\Debug\Function.exe
                             Thanh
                Nguyen Thanh An
                Nguyen Thanh An
                Nguyen Thanh An
```

Truyền con trỏ như tham số - khai báo thông số

```
void print list1(Student *list, int size,
       PrintStudentPtr print_ptr);
void print_list2(Student *list, int size,
       void (*print_ptr)(Student));
      Không dùng tên kiểu
                                         Dùng tên kiểu đã định nghĩa
                                         bằng typedef
```

Truyền con trỏ như tham số - dùng thông số

```
AIHOCA
                      Student *list, int size,
void print list1(
                      PrintStudentPtr print_ptr){
       for(int i=0; i< size; i++)</pre>
              print ptr(list[i]);
}
void print_list2(
                      Student *list, int size,
                      void (*print_ptr)(Student)){
       for(int i=0; i< size; i++)</pre>
              print_ptr(list[i]);
```

Đều gọi hàm theo con trỏ hàm như thông thường

Truyền con trỏ như tham số - dùng thông số

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
typedef struct{
       char code[5];
       char name[20];
       float gpa;
} Student;
typedef void (*PrintStudentPtr)(Student);
void print one row(Student student);
void print list1(Student *list, int size,
               PrintStudentPtr print ptr);
void print list2(Student *list, int size,
               void (*print ptr)(Student));
```

Truyền con trỏ như tham số - dùng thông số

```
int main(){
       Student aList[] = {
              {"001", "Nguyen Thanh An", 9.8f},
              {"002", "Tran Van Binh", 7.5f},
              {"003", "Le Tan Cong", 6.7f},
       };
       PrintStudentPtr func ptr = print one row;
       print_list1(aList, 3, func ptr);
       printf("\n");
       print list2(aList, 3, func ptr);
       printf("\n\n");
       system("pause");
       return EXIT SUCCESS; g than cong . com
```

Truyền con trỏ như tham số - dùng thông số

Kết quả xuất ra màn hình

\\psf\Home\Documents\DONGTHAP\Projects\CProgramming\Debug\Function.exe		
001	Nguyen Thanh An	9.8
002	Tran Van Binh	7.5
003	Le Tan Cong	6.7
001	Nguyen Thanh An	9.8
002	Tran Van Binh	7.5
003	Le Tan Cong	6.7

Con trỏ hàm Mảng con trỏ hàm

```
PrintStudentPtr func_arr_ptr[10];

void (*print_ptr[10])(Student);

Khi sử dụng tên kiểu PrintStudentPtr

Khi không sử dụng tên kiểu PrintStudentPtr
```

func_arr_ptr và print_ptr là mang của 10 con tro
hàm.

Sử dụng mảng này như mảng của các kiểu dữ liệu khác

- Hàm đệ quy là hàm gọi lại chính nó
 - Trực tiếp:
 - foo() gọi foo() trực tiếp trong thân hàm foo()
 - Gán tiếp:
 - foo() gọi bar, bar gọi foo(); hoặc qua nhiều trung gian hàm khác

- Ví dụ
 - Chương trình tính tổng của 1+2+3+ .. + N
 - Hàm tong(N) gọi lại tong(N-1)

```
int tong(int N){
   int ket_qua;
   if(N <=0) ket_qua = 0;
   else ket_qua = N + tong(N-1);

   return ket_qua;
}</pre>
```

- Ví dụ
 - Chương trình tính giai thừa: 1x2x3x ...x N
 - Hàm giai_thua(N) gọi lại giai_thua(N-1)

```
long long giai_thua(int N){
   int ket_qua;
   if(N <=1) ket_qua = 1;
   else ket_qua = N*giai_thua(N-1);

   return ket_qua;
}</pre>
```

- Yêu cầu cần thiết của một hàm đệ quy:
 - Điều kiện dừng quá trình gọi đệ quy
 - Ví dụ:

- Yêu cầu cần thiết của một hàm đệ quy:
 - Điều kiện dừng quá trình gọi đệ quy
 - Ví dụ:

- Yêu cầu cần thiết của một hàm đệ quy:
 - Điều kiện dừng quá trình gọi đệ quy
 - Có lời gọi hàm đệ quy
 - Hàm tong(N) gọi lại tong(N-1)
 - Hàm giai_thua(N) gọi lại giai_thua(N-1)

- Giải bài toán bằng đệ quy
 - Lời giải của bài toán có kích thước N được tổng hợp từ lời giải của các bài toán có kích thước nhỏ hơn.
 - Ví dụ:
 - Lời giải cho bài toán tìm tổng N phần tử
 - Giả sử ta biết tổng của (N-1) phần tử
 - Vậy, lời giải của N phần tử được tổng hợp như thế nào từ kết quả trên?

- Giải bài toán bằng đệ quy
 - Lời giải của bài toán có kích thước N được tổng hợp từ lời giải của các bài toán có kích thước nhỏ hơn.
 - Ví dụ:
 - Lời giải cho giai thừa N
 - Giả sử ta biết lời giải cho giai thừa của (N-1)
 - Lời giải cho giai thừa N được tổng hợp như thế nào từ lời giải trên?

- Giải bài toán bằng đệ quy
 - Lời giải của bài toán có kích thước N được tổng hợp từ lời giải của các bài toán có kích thước nhỏ hơn.
 - Ví dụ:
 - Tìm số thứ N trong dãy số Fibonaci

$$- F(1) = 1$$

$$F(2) = 1$$

N >2:
$$F(N) = F(N-1) + F(N-2)$$

- Lời giải
 - Giả sử ta có F(N-1) và F(N-2)
 - Lời giải cho F(N) được tổng hợp như thế nào từ các kết quả trên?

- Giải bài toán bằng đệ quy
 - - Bài toán tháp Hanoi
 - Di chuyển chồng đĩa từ Cột đầu sang cột cuối, dùng cột giữa làm trung gian
 - Luôn đảm bảo trật tự kích thước các đĩa

